

Metody izučeniya fol'klora. Sbornik naučnyh trudov. Otvetstvennyj redaktor V.E. Gusev, LGITMIK, Leningrad 1983, 155 str.

Zbornik je posvećen aktualnim problemima suvremene folkloristike. Dobra je karakteristika ovog zbornika što autori ne pretendiraju na globalno rješenje složenih metodoloških problema, nego nastoje pojedinačnim zahvatima upozoriti na neka pitanja metodološkog i metodičkog karaktera u istraživanju folkloru.

U prvom su dijelu članci o aktualnim općemetodološkim problemima suvremenih folklorističkih istraživanja. Zbornik započinje studijom V.E. Guseva "Pluralizam" i "univerzalizam" u folklorističkoj metodologiji. Gusev polazi od pretpostavke da nema univerzalne metode u proučavanju folkloru, te da svako inzistiranje na jednoj važećoj i vrijednoj, ne može biti plodotvorno. Klasična historiografija ruske znanosti promatrala je povijest folkloru kao pravocrtni razvoj, kao zamjenu jedne metode drugom. Od 50-tih godina ovog stoljeća razvoj se folkloristike, kako nas upozorava Gusev, počeo promatrati kao smjena sličnih ili posve suprotnih metoda, a pojedine su se etape promatrala kao različiti sustavi znanstvenih metoda. Suvremena sovjetska folkloristika priznaje istodobno različite metode istraživanja jer je, uostalom, i sam predmet istraživanja - folklor, složena pojava koja omogućuje raznorodna istraživanja. Gusev smatra da treba biti kritičan prema tzv. "tradicionalnim metodama", ali da ih ne treba odbaciti. Polifunkcionalnost folkloru, kako predlaže Gusev, mora se istraživati posebnom metodom - funkcionalno-sociološkom, koja bi integrirala pojedinačne metode sociologije, socijalne psihologije, povijesti religije, estetike i dr.

Druga studija u prvom dijelu knjige još je, po našem mišljenju, zanimljivija. I.I. Zemcovski govori o vjerojatosnoj metodologiji u suvremenoj znanosti i predlaže da se ona uvede i u folklor. Organsko jedinstvo kontrastnih fenomena (tradicije i stvaralaštva) predstavlja bazu za shvaćanje vjerojatosne prirode folkloru, kako nam tumači Zemcovski. Folklor je vjerojatan kao svako stvaralaštvo, kaže

dalje Zemcovski, i ta vjerojatosnost nije neuhvatljiva jer se folklor realizira u okvirima i pravilima tradicije, po njezinim kanonima i klišeima i, ako se tako može reći, oprezno upozorava Zemcovski, "kanon vjerojatosnosti služi kao stvaralački činilac folklorne tradicije" (str.24).

Drugi dio zbornika posvećen je organologiji - grani koja se u posljednje vrijeme uspješno razvija. Studije pokazuju novu metodu proučavanja folklornih glazbala i glazbe usmene tradicije.

U trećem se dijelu osvjetljava problematika zbornika na građi folklornog pjesništva. Autori donose konkretne analitičke razrade i upozoravaju na probleme zapisivanja glazbenog folkloru. Nastoje iznaći takav grafički sustav koji bi omogućio bolju informaciju o živoj izvedbi, odnosno o svim onim važnim elementima kao što su tembr glasa, instrumentalna pratnja i dr.

Četvrti i posljednji dio objedinjuje studije koje upozoravaju na specifične metode proučavanja folkloru kao višeslojne umjetnosti koja ujedinjuje različite ali istodobno i uzajamno povezane komponente glazbe, plesa, predstavljanja i govorenja.

TANJA PERIĆ-POLONIJO

Russkaja narodnaja poëzija, Epičeskaja poëzija, Sost., podg. teksta, vstup. st., pre-disloviya k razdelam i kommentarii B. Putilova, "Hudožestvennaja literatura", Leningrad 1984, 440 str.

Godine 1984. "Hudožestvennaja literatura" izdala je tri značajna folkloristička zbornika posvećena usmenoj poeziji. Do nas je do sada stigao samo onaj koji prikazujemo a vezan je uz epsku poeziju. Zbornici posvećeni obrednoj i lirskoj poeziji nisu još, na žalost, pristigli.

I ovaj zbornik, kao i ostala djela poznatog znanstvenika B.N. Putilova, pokazuje visoku znanstvenu akribiju i svjedoči o čvrstoj vezi znanosti i života. Uvodna studija *Ruska narodna epska poezija* odražava stanje suvremene folkloristike (ne samo sovjetske).